

tidligere var øvelsene drevet dels i fri luft, dels paa loftet. I 1871 anlagdes haven (13 maal), hvorav en del er parkmæssig beplantet. Den er overmaade vakker, en pryd for skolen, og vidner smukt om den store dygtighet og interesse hvormed denne del av skolens virksomhet har været drevet.

I undervisningen, som i meget fulgte Asker seminar, hadde kristendomsundskap den første plads og det største timetal (i hver klasse 12 av 36 timer). Der blev gennemgaaet et stort pensum i bibelundskap; ogsaa troselære, bibelhistorie og kirkehistorie blev læst, den sidste disciplin dog i et kort uttog. En egen gren av religionsfaget var katekisation, som var et virksomt middel til at fremme elevenes selvstændige arbeide med et emne. Da skoleloven av 1860 krævede plads for nye fag, blev timetallet i kristendomsundskap indskrænket, og undervisningen blev lagt nærmere ind til folkeskolens lærebøger. Morsmaal hadde i det gamle seminar ikke saa mange timer; der undervistes i læsning, grammatik med analyse, diktat og stilskrivning. I historie, som oprindelig hadde ikke faa timer, blev timetallet nedsat. Naturundskap og tegning lik først ved reglementet av 1869 plads i fagkredsen.¹⁾

Som øvelsesskole har kredsskolen altid været brukt. Den var først udelte, men har efterhaanden faat en for lærerskolens praktiske undervisning heldigere ordning. Utgiftene utredes dels av staten, dels av kommunen. I de første ti aar blev undervisningen i øvelsesskolen besørget turvis av elevene i øverste seminar Klasse, under tilsyn av en seminarlærer. Efterat øvelsesskolen i 1848 hadde faat egen lærer, var to seminar elever turvis i skolen 2—6 dage i træk, i samtlige timer om dagen, dels som tilhørere, dels som praktikanter. Ved siden herav hadde seminar lærerne særskilte øvelsestimer for sine fag i øvelsesskolen. Efter 1869 fik ogsaa nederste klasses elever i andet halvaar skiftevis overvære undervisningen i nogen fag i øvelsesskolens nederste avdeling, indtil 1891, fra hvilken tid de praktiske øvelser har været ledet av en øvelselærer. For tiden er øverste lærerskole Klasse delt i tre grupper, som samtidig har øvelser, to grupper i storskolen og en gruppe i smaaskolen. Gruppene skifter med fagene, og hver elev har minst én undervisningsprøve om uken, 30—40 om aaret.

Optagelsesprøven omfattet i tidligere tid, saaledes ved begyndelsen av 1850-aarene²⁾, læsning med begrepsutvikling, rettskrivning, regning, historie og geografi. Til de to sidste fag, som flere aspiranter neppe kjendte av navn, blev der dog tat litet hensyn.

¹⁾ Ang. undervisningen kan forøvrig henvises til P. Roti Stord seminar i det nittende aarh.

²⁾ Se P. Roti Stord seminar, s. 14.

Avgangsprøve holdtes i de første tyve aar to ganger aarlig; den var dels skriftlig, dels mundtlig. Den skriftlige del omfattet en norsk stil, utarbeidet paa skolen, og en katekisation, som blev utarbeidet hjemme. Foruten karakter for praktisk dygtighet fik dimittenden særskilt karakter for katekisationen, som han under prøven delvis fik holde. I regning var der en skriftlig og en mundtlig prøve; i de øvrige teoretiske fag var der kun mundtlig prøve. Den „praktiske“ prøve var den vanskeligste del av avgangsprøven. Foruten katekisationen fik dimittenden fem opgaver at utføre. Først maatte han holde et foredrag over et selvvalgt religiøst emne; dernæst fik han at behandle kateketisk en religionsopgave, en opgave i begrepsutvikling, en regneopgave og endelig at indøve et sangstykke, de fire sidste opgaver „paa staaende fot“. En slik prøve varte i 2 à 3 timer.

Ved avgangsprøven blev der git karakterer for følgende fag: Religion, bibellæsning, sjæle- og tænkelære, metodelære, kateketik, katekisation, kirkehistorie, historie, geografi, bibelhistorie, læsning, grammatik, utarbeidelse, skrivning, regning, sang, praktisk prøve og orgelspil. Hovedkarakteren betegnedes ved „udmerket duelig“, „meget duelig“ og „duelig“.

Bestyrere har været: 1. *Claus Niels Holtzrod Daae*, sogneprest til Stord, bestyrer 1839—62; senere stiftsprost i Bergen. 2. *Johan Carsten Emil Kierulff*, sogneprest til Stord og bestyrer 1862—75; senere prost og sogneprest til Sem. 3. *Kristian Lilloe*, cand. theol., bestyrer 1875—1902, rektor 1902—04; han hadde været skolens andenlærer 1868—75. 4. *Peter Vogelius Bredal Deinboll*, cand. philos., rektor fra 1904, efter at ha været andenlærer 1870—1904.

Den første andenlærer ved skolen var *Johan David Haslund* (1839—45), senere sogneprest i Drøbak; den første tredjelærer var *Jens Wesenberg* (1839—41), senere sogneprest i Vadsø.

Foruten rektor Deinboll er for tiden ansat ved skolen: *O. A. D. Støren*, f. 1861, adjunkt 1905, overlærer 1913. *T. Hannaas*, f. 1874, adjunkt 1905, overlærer 1913. *T. Bjornaraa*, f. 1864, adjunkt 1909, overlærer 1913. *Else Marie Riiber*, f. 1859, ansat 1891. Øvelselærer *Hans C. Thu*, ansat 1891.

Søkningen til skolen har alltid været god. Før privatseminarene opprettedes, meldte der sig op til 4 ganger saa mange aspiranter som skolen kunde opta; i 1881 var der 155 aspiranter til 42 pladser. I 1898 møtte til optagelsesprøven 125, hvorav 33 blev optat. I aarene 1891—1913 er aarlig optat 30—36 i 1. Klasse.

Fra seminaret er dimittert i aarene 1841—50 ialt 101, i 1851—60 ialt 102, i 1861—70 ialt 291, i 1871—80 ialt 294 og i aarene 1881—90 ialt 392. I 1891—1900 uteksaminertes tilsammen